

MONITOR WARSZAWSKI.

W WARSZAWIE DNIA 24 KWIETNIA 1826 ROKU, W PONIEDZIAŁEK.

Dostrzeżenia meteorologiczne w Warszawie.

Dnia	Z rana . . . Po południu . . . Wieczorem . . .	Ciepłomierz R.		Barometr.		Wiatr.		Stan nieba.
		Stopni zimna . . .	Stopni ciepła . . .	Cali	linij			
22 Kwietnia		— 3	+10	28	2,4	Poludniowo-wschodni	Słońce.	Słońce blade.
		0		"	1,7	Wschodni		Xiężyc.
				"	1,1	Poludniowo-wschodni		
23	Z rana . . .	— 2	+11	28	0,6	Poludniowy	Poludniowo-wschodni	Słońce.
	Po południu . . .			27	11,7	Północno-wschodni		Słońce pobiega.
	Wieczorem . . .	+ 4		"	11,6	Poludniowo-wschodni		Xiężyc.

ROZKAZ DZIENNY

DO WOVSKA POLSKIEGO.

w Kwaterze Głównej Dnia (3) 15 Kwietnia 1826 roku.

ZA NAYWYŻSZYM ROZKAZEM.

w Gwardyi.

Wraca do służby i umieszczony zostaje w pułku strzelców konnych, uwolniony ze służby rozkazem dziennym z dnia 24 Października 1817, z tegoż pułku, Porucznik Seweryn Czarniecki, w tymże stopniu. Otrzymują urlopy.

Szef Sztabu korpustu rezerwowego, Pułkownik Milberg, na miesiąc 2

W korpusie artylleryi i inżynierów.

W kompanii 2ej garnizonowej, Podporucznik Furs, na dni 28, do Kijowa.

w Piechocie.

W pułku 4m liniowym, Porucznik Szumowiecki, na dni 20, do Białegostoku, i Porucznik Czaykowski, na dni 20, w wielkie xięstwo Poznańskie.

w Jęzdzie.

Jenerał brygady Suchorzewski, na dni 24, w wielkie xięstwo Poznańskie. — W pułku 3m strzelców konnych, Podpułkownik Suchorzewski, na dni 18, w wielkie xięstwo Poznańskie. — W pułku ułanów JEHO KRÓLEWICZOWSIĘX MOŚCI XIĘCIA ORANI nr 1, Podporucznik Rzewuski, przedłużenie urlopu do dnia 13 Kwietnia r. b., do Galicyi austryackiej. — W pułku 2m ułanów, Podporucznik Zawadzki, od dnia 31 Marca r. b. do 13 Kwietnia r. b. w wielkie xięstwo Poznańskie.

Naczelnny Wódz

(podpisano) KONSTANTY

W. X. R.

Zgodno z oryginałem:

p. t. ob. Podszefa Sztabu Głównego:

Pułkownik Siemiątkowski.

WARSZAWA.

— Zwożą już cegłę na obszerny, dotąd pustkami leżący plac na prawym brzegu drogi Nowo-Jerozolimskiej, od strony Szulca; plac ten przez rząd, towarzystwu wyrobów zbożowych, na wieczny czynsz wypuszczony został. Gmach na zakłady tegoż towarzystwa przeznaczony, w przyszłym miesiącu murować się zacznie; gdy zaś wszelkie przygotowania wprzody zrobione zostały, w krótkim czasie budowa ukończoną będzie. Kontrakty o machinę parową i wewnętrzną młyn mechaniczną są już zawarte, i terminu ięy zupełnego ukończenia, o ile natura rzeczy tego dozwoliła, tak najkrótsze wyznaczone zostały, z zapewnieniem, że dotzymane będą. O każdym główniejszym postępie czynności, interesowana publiczność uwiadomioną będzie.

— Zgromadzenie polityczne okręgu cyrkulu IIIgo miasta stołecznego Warszawy odbyło się w dniu 22 Kwietnia r. b. pod łaską JW. Jana Kantego Bórakowskiego Referendarza Stanu. Assessorami byli WW. Jakób Kryński i Jan Rożański; Sekretarzem zaś W. Marcin Zachemski; większością głosów obrany został Radacą obywatelskim W. Andrzej Brzeziński, obywatel tego okręgu.

— Drugodniowe żałobne nabożeństwo przez Izraelitów w Warszawie, o którym już donieśliśmy, odbyło się porządkiem iak w dniu pierwszym. Mieysce Rabina zastąpił jeden z tutejszych uczonych oyców familii, pan Salamon Eyger. Tema do mowy kazalnej wybrał z proroka Amos, rozdziału 8go: „Zaydzie wam słońce w południe, i uczynią że się zaćmi ziemia w dzień jasności.“ Poczem miał mowę w języku niemieckim P. Halberstam, a po nim Sekretarz dozoru S. Neuding przemówił w języku polskim. Złożone ofiary za duszę zgasłego monarchy, natychmiast po nabożeństwie ubogim rozdano.

— W województwie krakowskim, pod miastem Buskiem są wody słono-siarczane, które według uznania biegłych w sztuce, mają własność wód morskich; iakoż są one skuteczne na romatyzmy, gruczoły, fluxye i t. d. — Nim rząd зайmie się wystawieniem wygodnych łazienek, mieszkańcy tamteysi ustępują swoich domów dla pomieszczenia przybywających gości.

— Z Ostrołęki. — W d. 13 Kwietnia r. b. odbył się w tém mieście seymik szlachecki powiatu ostrołęckiego, pod przewodnictwem Marszałka JW. Wiktora Skurzyńskiego, na którym Radcami wojewódzkimi WW. Ignacy Bogucki dziedzic Łaski i Michał Górski, dziedzic dóbr Czernic i Kunina, obrani zostali.

— Z Siennicy — W d. 11 Kwietnia r. b. odbył się w tém mieście seymik szlachecki powiatu siennickiego pod przewodnictwem Marszałka JW. Hrabi Stanisława Jezierskiego, na którym członkiem Izby poselskiej tenże JW. Marszałek, zaś Radcami wojew: WW. Kazimierz Dłużewski dziedzic dóbr Siennicy i Krzysztof Cieszkowski dziedzic dóbr Łukowa obrani zostali.

— Ze Stopnicy. — W dniu przez uniwersał ogłoszonym, odbyty został, pod przewodnictwem Marszałka JW. Brunona Wysockiego, seymik powiatu szydłowskiego, na którym Radcami wojewódzkimi obrani zostali: Andrzej Walchnowski, i Wiktor Łuniewski. — Na zgromadzeniu obywateli nieszlachty okręgu stopnickiego, pod

przewodnictwem JW. Stanisława Nowakowskiego, obrany Radacą Jan Olrych Szaniecki. — Na seymiku powiatu stopnickiego pod przewodnictwem JW. Andrzeja Malckiego, obrani zostali Radcami: Alexander Różycki i Kanty Chronowski.

— Z Radomia — W dniu 7 Kwietnia r. b. odbył się w tém mieście seymik szlachecki powiatu radomskiego, pod przewodnictwem Marszałka JW. Alexandra Wąsowicza, na którym członkami rady wojew: obrani zostali WW. Tomasz Mikołowski dziedzic dóbr Wielogóry, i Michał Skurlanowski dziedzic dóbr Jankowic.

— Z Krasnegostawu. — W dniu 10 Kwietnia r. b. odbył się w tém mieście seymik szlachecki powiatu krasnostawskiego, pod przewodnictwem Marszałka JW. Pawła Cieszkowskiego, na którym obrany został na Posła JW. Ignacy Bielski, dziedzic dóbr Uhra; zaś na Radców wojewódz: WW. Teodor Darowski dziedzic dóbr Pilaszowie, i Joachim Wisłotyński dziedzic części Maszowa.

— Ofiary do biblioteki towarzystwa król: warsz: przyjaciół nauk, od Maia roku zeszłego do Kwietnia roku bieżącego 1826.

Od członków zgromadzenia.

Jenerał, Woiewoda Senator, Wincenty Hr: Krasieński, ofiarował różnych pism w liczbie 9, z czasów dawniejszych Polski.

Xiąże Henryk Lubomirski: zbiór wido-ków celniejszych ogrodów w Polsce, sporządzony we Lwowie.

Kurator szkoły wojewódzkiej XX. Piar-rów w Warszawie, Kajetan Kwiatkowski: dwa pisma do historii Polski.

Członek towarzystwa elementarnego, Łukasz Gołębiowski: własnego tłómaczenia na ięzyk polski dzieło z francuzkiego: Podróż młodego Anacharsysa do Grecyi; tomów ośm, z atlasem.

Członek tegoż towarzystwa elementarnego, Jan Kanty Kiryżanowski, własne dzieło: Wykład fizyki do użytku szkół wojewódzkich zastosowany.

Podpułkownik Woyciech Gutkowski: Fundamenta początkowe reguł rysunkowych, z francuzkiego przełożone.

Członek towarzystwa, Atanazy Stoykowiec, dwa dzieła w ięzyku rossyjskim.

Ofiary od różnych osób.

Jenerałowa Barbara Dąbrowska: Mapę kraiów austryackich, sporządzoną przez Peter w roku 1817, wskazującą wszelkie drogi pocztowe i inne ważniejsze gościńce.

Prezes Kommissyi województwa lubelskiego, Ignacy Lubowiecki, własne dzieło: Statystyka województwa lubelskiego.

Posel kaliski, Wincenty Niemcewicz: Fra-

gments historiques et géographiques sur la Scythie, la Sarmatie et les Slaves; recueillis et augmentés par le comte Jean Potocki. Tome. I. — Z przypiskami własnoręcznymi Stanisława Trębeckiego.

Dyrektor ieneralny ministryum rosyjskiego, Dymitr Jazykoff: Libellus historicus Joannis de Plano Carpini, qui missus est Legatus ad Tartaros anno 1246, ab Innocentio IV, Pontifice Maximo.

Hrabia Stanisław Plater, własne dzieło: Jeografia wschodniej części Europy, czyli opis krajów przez wielorakie narody sławiańskie zamieszkałych.

Prokurator króleski przy Trybunale cywilnym województwa płockiego, Wincenty Hippolit Gawarecki, książek dwie własnego pióra:

a) Opis topograficzno-historyczny ziemi Dobrzyńskiej.

b) Genealogia familii Gawareckich.

Dyrektor ieneralny dróg i mostów, Christiani: poszyt ieden rysunków litograficznych pomników i medalów, z powodu dróg w królestwie polskim, wystawionych i wybitych.

Professor uniwersytetu królesko-warszawskiego Woyde: Miscellen aus der neuesten auslaendischen Literatur, v. Friedrich Alexander Bran, aus den Jahren 1820, 1821, 1822, 1823.

Professor uniwersytetu tegoż, Antoni Woelke, własne dzieło: Linguae Graecae elementa. Pars prima.

Doktor filozofii A. M. Tauscher, dwa swoje dziełka w języku niemieckim:

a) Versuch die verwandschaften der verschiedenen Naturreiche.

b) Versuch die Idee einer fortgesetzten Schoepfung.

Wincenty Karczewski, własne dzieło: Gnomonika rysunkowa.

Nauczyciel Tomasz Ujazdowski: Quarta pars Lyrae. Dzieło to drukowane w Kopenhadze r. 1497.

Korrespondent naukowy królestwa polskiego we Włoszech, X. Sebastyan Ciampi: Katalog przez niego drukiem ogłoszony dokumentów, manuskryptów i estampów będących we Włoszech, i mających stosunek do historii królestwa polskiego.

Professor uniwersytetu cesarskiego w Kazaniu, Limonoff, własne dzieło: Essai sur la méthode directe du calcul integral.

Sekretarz Kommissyi rządowej przychodów i skarbu, Ignacy Zagórski: Rabdologiae, seu numerationis per virgulas, libri duo.

Uczeń uniwersytetu króleskiego warszawskiego Antoni Cypryński: różne rękopisma tyczące się rzeczy polskich, z czasów dawnych.

Księgarz warszawski Zygmunt Sztebler: mszał dawny gockim charakterem drukowany, tudzież różne rękopisma.

Assessor Trybunału cywilnego województwa podlaskiego, Tadeusz Woiewódzki: Życie Alexandra Jeremiasza Woiewódzkiego, i sześć dzieł innych.

Ofiary do muzeum i gabinetu rzeczy przyrodzonych.

Kommissya rządowa wyznań religijnych i oświecenia publicznego, sztuk 35 monety różney wykopanej w ogrodzie rezydencyi biskupię w Pułtusk.

Biskup płocki, Senator Adam Prażmowski sztuk 278 monety różney z wieku XVII, znalezionej w ogrodzie już wyżey wzmiankowanym. Pieniądze te są oczyszczone za staraniem kolegi Kitaiewskiego,

opisane zaś przez kol: Lelewela.

Jenerał, Senator Wojewoda, Wincenty Hr. Krasński: siekierkę kamienną znalezionej przy kopaniu kanału na błotach Doborskich, w dobrach knyszyńskich.

Tenże ofiarował szkło okrągłe, mające średnicy calów 9, na którym jest wyrażony różnemi kolorami herb familii Korwinów, z napisem do koła przy brzegu szkła: Gabriel de Krasne Krasński Palatinides Plocensis.

Tenże: zausznice starożytne greckie, znalezione w Serebryńcu nad Dniestrem.

Przes Kommissyi województwa kaliskiego, Radoszewski: zbroję starożytną znalezionej w kaliskiem, w grobie, blisko granicy szląskięj.

Przes Kommissyi województwa płockiego, Baron Kobylński: włócznią krzemieną, znalezionej wrzecz Narwie, pod miastem Ostrołęką.

Doktor medycyny i chirurgii, członek towarzystwa, Franciszek Brandt, ofiarował:

Popielnicę wielką glinianą z dwiema mafiemi, wykopane z ziemi, z wielą innemi, pod miasteczkiem Brudzewo, o milę od miasta Koła, w Kaliskiem.

Popielnicę drugą także wielką glinianą, znalezionej w ziemi we wsi Stare Mjasto, pod Koninem.

Członek towarzystwa Krzysztof Wiesiołowski, sztuk 17 różnych minerałów.

Notarysz królestwa Polskiego, deputowany na seym, Walenty Skorochoł Mawiewski:

Pieniądz srebrny, trzy grosze, z czasów Zygmunta III, Króla polskiego, bity w r. 1593 w Rydze.

Pieniądz złoty, pół dukata wążący, bity w r. 1743 za Fryderyka Augusta III, Króla polskiego.

Hrabina Radolińska: kirys żelazny i pałasz rzymski.

Radca Stanu państwa rosyjskiego, Dunin Żurkowski:

a) Cegłę konstantynopolitańską sprowadzoną do Odessy dla murawania pieców i kucheń.

b) Cegłę z Genui sprowadzoną do Odessy na posadzkę.

c) Kamień używany do murowania domów w okolicach Odessy.

Ludwik Hr. Małachowski: szczękę i róg ze zwierząt dziś nieznanujących się w naszym kraju, znalezione w nurtach rzeki Drzewicy pod wsią Petrykozy w powiecie koneckim.

Były Kapitan wojska polskiego, Ignacy Popiel: kości zwierzęce, — głowę na trzy części przełamana, piszczel, ząb i kieł znalezione w roku 1822 w dobrach zwanych Zwilcza, dziedzicznych Skarbków Borowskich, w Galicyi, w cyrkule rzeszowskim.

PRZYIECHALI (dnia 22 i 23 Kwietnia.)
Lempicki Ludwik oby. z Korcin — Krzyżanowski oby. z Czarnocina — Podowski Onufry Hrabia z Siedlec — Okęcki Onufry oby. z Magnuszewa — Rusiecki Jan oby. z Pawłowic — Grabowski Michał oby. z Czaplina — Węgrzecki Walenty Sędzia z Radasza — Swiniarski Szczepan Posel z Wierzbna — Plewińska Tekla Podpułkownikowa z Wieniawy.

WYJECHALI (dnia 22 i 23 Kwietnia.)
Wąsowicz Stanisław Hrabia do Horodla — Jabłonowski Stanisław Xiążę do Dęblina — Zamojcka Zofia Ordynatowa do Puław — Roźniecki Alexander Jenerał do Siedlec — Wiktor Antoni Hrabia do Pokrzywnicy — Romański Jan by. maior do Stoiadęł — Bielski Grzegorz oby. do Radomia. —

— Król Jmć raczył stangreta zmarłego Cesarza Jmci Alexandra I, ulubionego Jiia, ozdobą honorową pierwszey klasy zaszczyć.

— Dwór przywdział dnia 18 Kwietnia żałobę, po zgonie J. K. Mości Maryi Kunegundy, Xiężniczki polskięj i saskięj.

— Wicehrabia Varnbuler przybył tu z Petersburga; Jenerał-Major i Jenerał-Adjutant Najjaśniejszego Cesarza Jmci wszech Rosyy, Hrabia Potocki, przyjechał z Paryża.

z Wiednia 14 Kwietnia.

— Dnia 9 Kwietnia Cesarz Jmć wraz z Cesarzową, pierwszy raz po swęj chorobie wyjeżdżał. Powietrze było bardzo piękne, a radość ludu i ustawne okrzyki wszelki opis przechodzą. Powozy Arcyxięcia następcy tronu, Arcyxięcia Franciszka Karola z małżonką, Arcyxięcia Karola, Xięcia Salerno i t. d. postępowały za powozem cesarskim. Powszechne oświecenie miasta i przedmieść, przy najpiękniejszemy pogodzie wieczornęj, zakończyło ten dzień uroczysty.

z Monachium 9 Kwietnia.

— Wczoray, w rocznicę urodzin Rafaela, po południu o godzinie 4, Hrabia Armansperg, tajny Minister stanu, założył kamień węgielny do nowęj pinakoteki (galeryi malowideł) na nowém przedmieściu Maksymiliana. Świadcami byli P. G. Dillis, dyrektor króleskięj galeryi malowideł, P. P. Cornelins, dyrektor król: akademii sztuk, Hrabia Seinsheim, terażniejszy Prezes towarzystwa sztuk. Pod kamień węgielny włożono wybity w tym celu złoty medal (z wizerunkiem panującego teraz króla Ludwika i napisem przeznaczenie budowli oznaczającym,) prócz tego złożono dwa nowe talary bawarskie (z wyobrażeniem króla Ludwika i napisem sprawiedliwy i wytrwały) (gerecht und beharrlich), nowy dukat bawarski, zegarek powtarzający, z oznaczeniem czasu założenia kamienia; nadto dwie tablice marmurowe: na jednę z nich był akt założenia kamienia, imię dostojnego założyciela tego gmachu, nazwisko Ministra, świadków i budowniczego (tajnego radcy budowniczego Klenze); na drugięj rys i elewacya budowli: — w końcu prof. Schorn miał mowę.

z Frankfurtu 14 Kwietnia.

— Według listu z Strazburga z dnia 9 Kwietnia, tłumnie zbierają się ciekawi nad brzegi Renu, dla obejrzenia ukończonych teraz nadzwyczajnych robot, przez które koryto główne rzeki zamknięte, tam gdzie był punkt najniższy koryta, i rzeka otrzymała kierunek pewny, przez obadwa rządy oznaczony. Przez nieiaki czas, Ren z niesłychanym pędem płynął między dwoma rozpoczętymi rusztowaniami, mając 60 stóp szerokości, a około 40 głębokości. Nowe a proste i doskonale wynalezione roboty, zamknęły i ten ostatni otwór.

— Kommissya przez rządy kantonów Wad, Wallis, i Genewy mianowana do wybadania stanu wody w jeziorze Genewskiem, rozpoczęła czynności swoje dnia 1 Marca w Saint-Gingolph, a 9 w Genewie skończyła. Złożyła rzeczonym rządom raport w tym względie i swoje uwagi nad skargami, iakoby woda w jeziorze ustawnie się wznosiła.

z *Bruxelli* 13 Kwietnia.

— W czasie ostatniego pobytu w *Bruxelli*, Król Jmé wystawiony był na oczywiste niebezpieczeństwo. Zwiedzając rozpoczętą budowlę w lewem skrzydle zamku, wszedł do pokoju, w którym posadzka jeszcze nie ułożona, leżała tylko na suficie pokoju dolnego. Zerwała się więc, i Król spadł; szczęściem jednak zatrzymał się ręką na belce mocnej, póki pomocy nie dostarczono: Król Jmé tylko lekkiego stłuczenia w plecach doznał.

— Odebrano wiadomości z *Jawa* aż do 4 Listopada, przez dziennik z *Sengapore*, z dnia 24 Listopada. Według nich, zwycięstwa *Jenerała de Kock* nie zrobiły żadnego skutku na *Jawańczykach*. Nie przestają trudzić *Holendrów* częstkową wojną. Podali propozycje *Chincezykom* mieszkającym na wyspie; a dziennik z *Sengapore* mówi, że cała rzecz się rozstrzygnie, jeżeli *Chincezykowie* przyymą je i połączą się z *Jawańczykami*.

— Od kilku dni dają w *Amsterdamie* reprezentacją angielskiej komedyi.

— W tych dniach spuszczone z warsztatu wielki parny statek *Atlas*. (G. B.)

ze *Stambulu* 10 Marca.

— Wieść powszechna głosi, że *Sultan* czeka tylko na ukończenie swego meczetu, który za jego rozkazem budują w *Tophana*, i na przybycie *Baszów* zebranych w *Adryanopolu*, aby ogłosić nowy systemat wojskowy, natychmiast po pierwej modlitwie w tym meczecie. Mówią że *Zarbana Emimi*, czyli *Intendent*, otrzymał furo jako *desterdar nizamdżedidu*.

— Okoliczność ta, że *Kommodor Hamilton* nie chciał bronić w *Syra*, przeciw korsarzowi greckiemu, okrętu angielsko-iejńskiego przybywającego z *Alexandryi*, z *Egiptu*, i wiozącego bogaty ładunek do stolicy, zrobiła między *Turkami* wielkie wrazenie.

— Wieści o działaniach wojennych w *Grecyi* są: 1) że *Pułkownik Fabvier* zdobył przylądek *Cara Baba* w *Negreponcie*; 2) że *Miaulis* zdobył, przez zaliczenie, bryg otomański, straciwszy tylko 16 ludzi; 3) że *Maurokordato* wystawszy swoją rodzinę do *Triestu* udał się przeciw *Trypolizie*, lecz że jego woyska znowu pierzchyły na widok *Arabów*.

— Mówią jako rzecz pewną, że *Ibrahim Basza* zaciąga *Albańczyków* na swój żołąd i wysyła ich do *Morei*.

— Dnia 9 *Marca* odbyła się rada *Dywanu* i postanowiono na nią, że w arsenał utworzony będzie 10,000 korpus marynarzy, którzy będą regularnie utrzymywani kosztem rządu; od nichto *Sultan* ma zacząć wykonanie swoich planów względem *nizamdżedidu*.

— *Tatarzy* przywieźli wczoraj do *Konstantynopola* sprawę o nowym zwycięztwie *muzułmanów* nad *Grekami*, koło *Salony*. Nie mówią o *Missolongi*.

Wiadomości z *Grecyi*.

— Teraz pewna jest, iż *Missolongi* nie dostała się jeszcze w ręce *Turków*; owszem dnia 19 *Marca* miał *Ibrahim* znowu bezskuteczny szturm przypuszczać. Mówią że flotta turecka zmierza ku zatoce *Patraskiej*, a *Fabvier* i *Gouras* z *Aten* spieszą *Grekom* na pomoc, z tyłu *Turków* napastując. *Missolongi* z resztą jest w stanie rozpaczającym; dnia 18 cały dzień dzwoniło po kościołach, aby kobiety i dzieci na nabożeństwie utrzymać.

— 25 *Lutego* *Pułkownik Fabvier* z 2,000 ludzi i dwoma batalionami, kompanią artylerji, 150 koni, wszystko w dosyć dobrym porządku, opuścił *Ateny*; zgromadził kilka łodzi pod *Maratonem* i wezwał *Ipsaryotów*, aby się z nim złączyli: — udało się do *Negreponu* w tym zamiarze, że chce się tam utrzymać.

— *Niezgoda* między wodzami greckimi *Morei*, co raz się bardziej okazuje. *Wojna* domowa już tylko co ma wybuchnąć z powodu miejsca, gdzie się ma zebrać zgromadzenie narodowe. Jedni chcą aby było zwołane do *Megary*, inni do *Argos*; aż dotąd nie nie rozstrzygnięto. *Kapitan Hamilton* zawsze krąży koło *Napoli di Romania*.

— Czytamy w rządowym dzienniku w *Napoli di Romania*:

Missolongi ściągnęła do siebie całą wojnę narodową; ono samo dziś walczy: — kilka tysięcy ludzi poświęca się za całą *Grecyą*, i sami ze wszystkich wojowników greckich znoszą głód, pragnienie i nędzę, gdy tymczasem drudzy opływają w dostatkach. Dzięki boskiej opatrności, która nie dozwoliła duchom piekielnym wkraść się do *Missolongi* dla zrobienia co zrobili w innych obozach.

Największa, najsmutniejsza nieczynność nastąpiła w *Morei*, jak gdyby nieprzyjaciół nie było; a jednakże niewierni stoją spokojni w warunkach na ziemi naszej, a nasi wodzowie spoczywają w *Argos*. Tymczasem gdyby kilka tysięcy *Moreotów* chciało pospieszyć do *Missolongi* przeciw *Ibrahimowi Baszy*, warowniata nie byłaby tak ściśniona, a *Satrapa* nie gnębiłby znowu ziemi *Pelopsa*; lecz nikt nie zajmuje się takimi myślami.

— Jeden z dzienników paryzkich uważając mylną wieść o wzięciu *Missolongi* za prawdziwą, tak pisze:

„Jakiż odgłos boleści powstanie na tę wiadomość w całym chrześcijaństwie! Jakież zgubne skutki to zdarzenie mieć będzie! *Grecya* straciła jedną ze swoich warowni, — lecz jeszcze inne ię pozostają. *Napoli di Romania*, *Acropolis*, *Koryntu* i *Aten*, *Napoli di Malwazia*, góry *Maynotów*, wyspy wojenne *Hydry* i *Spezyi*, korpus *Pułkownika Fabvier*, okręty *Miaulisa* i *Kanarisa*: — jeszcze nie zginęło wszystko!

Jeżeli każde miejsce *Grecyi* równie długo da odpor jak *Missolongi*, *Ibrahim* jeszcze wiele będzie miał do czynienia!

— *Dziennik Times* pisze co następuje. Śmiało oznajmić możemy że *P. Stratford* otrzymał instrukcje, aby uczynił bardzo mocne przełożenia rządowi tureckiemu, z powodu powolnej i barbarzyńskiej wojny prowadzonej z *Grekami*. Podobna do prawdy, że te przełożenia skłonią *Portę*, jeżeli nie do uznania niepodległości *Greków*, przynajmniej do zawieszenia działań wojskowych, nim się negocjacje rozpoczną. Spodziewają się co chwila w *Anglii* wiadomości o zawarciu zawieszenia broni. (Et.)

z *Madrytu* 28 *Marca*.

— W ostatnich dniach zaszły tu różne aresztowania, jak mówią, w skutek odkrytego spisku na wzór *Bessieresa*. Zresztą stolica spokojna; woyska które weszły tygodniu prawie bez przerwy pod broń były, mają teraz niejaki wypoczynek. Z *Lizbony* dowiadujemy się, iż *Posłowie* zagraniczni często bardzo udają się do zam-

ku *Aguda*. Dnia 18 h. m. *Królowa* portugalska była słabą. Oczekiwano tam byłego sekretarza *P. Stuarta* (rodowitego *Hiszpana*), który nie mogąc znieść klimatu amerykańskiego, słaby powrócił do *Londynu*. Podróż ta ma mieć cel tajny.

— *Woyska* poruszyły się w *Galicyi* i w prowincyi *Santander*. Zda się, że mają na celu zapobiec wyładowaniom takowym jakie nastąpiły w królestwie *Walencyi*. Wiele korpusów tak piechoty iako też jazdy wysłano nad brzegi morskie. Zakazano iak najwyraźniej żołnierzom batalionu wysłanego do *Santander*, aby nie mieli żadnego związku z mieszkańcami tego miasta.

— W *Quipuzeoa* deputacya ieneralna rozkazała *guinom*, aby trzymały w pogotowiu regimenta do wyruszenia na wszelki przypadek. Przygotowania, o których powodach publiczność tylko domyślać się może, mocne czynią wrazenie.

— *Podpułkownik* artylleryi *Ibanes*, wygnany do *Valladolid* od czasu restauracyi, zaprowadzony został do *Sant-Jago*, gdzie ma bydź sądzony iako ieden z sprawców buntu w *Korunnie* w r. 1820.

— *Ostatni* *Minister* spraw wewnętrznych pod rządem konstytucyynym *P. Manzanares*, który schronił się był do *Gibraltaru* w pierwszych czasach restauracyi, a potem powrócił był do *Kadyxu* i udał się niedawno do *Sewilli* za upoważnieniem *Kapitana ieneralnego* prowincyi, dla ułatwienia interesów domowych, zatrzymany został za wyższym rozkazem i pod sąd oddany.

— Dnia 6 *Marca* powiesili w *Murcyi*, za wyrokiem niejakiego *Antoniego Caro*, zwanego *Jaramalla*. Zaprowadzony był na miejsce exekucyi przywiązany do ogona końskiego. Nie przestał po drodze wydawać najgwałtowniejszych bluźnierstw; i nie mogli przeszkodzić aby nie wołał aż do ostatniej chwili: *Niech żyje moja sekta, niech żyje konstytucya massońska!*

— *Adressa* powinszowań z powodu zniszczenia bandy *Bazana*, zaczynają się mieszać w gazetę z powinszowaniami za utworzenie *Rady stanu*.

z *Paryża* 14 Kwietnia.

— Dnia 5 Kwietnia, o wpół do pierwszej, *Król* w towarzystwie *Delfina* i *Delfinowej* wyjechał z *Tuilleries* dla zwiedzenia kościoła ś. *Rocha*, *Wniebowzięcia*, świętego *Filipa* i *Inwalidów*.

N. Pan przybył o wpół do trzeciej do kościoła *Inwalidów*. Wszystko przygotowano wcześniej dla godnego przyjęcia wnuczka nieśmiertelnego założyciela tego wspaniałego i celnego przybytku. Od wniścia ulicy *Touroille* aż do bramy południowej, stali dwoma rzędami żołnierze *inwalidzi*; *Minister* wojny i *Marszałek* *Xiążę Reggio*, poprzedzali *N. Pana* i połączyli się z *Margrabią Latour-Maubourg*, gubernatorem domu, który na czele głównego sztabu i znaczniejszych urzędników, miał zaszczyt przyjąć *N. Pana* przy wysiadaniu z powozu. *N. Pan*, powitany od *Proboszcza*, przyjąwszy od niego wędz święconą i kadzidło, udał się do kościoła gdzie spiewano zwyczajne modlitwy. *N. Pan* wyszedł bramą północną i zastał wszystkich *inwalidów* stojących w szyku wojennym na podwórzu króleskim: zatrzymawszy wzrok przez kilka minut nad tym tłumem wojowników, którzy tak wysoko

wzniesli chwałę imienia Francuzów. N. Pan odbył ich rewiją, i zwolna przeszedł szeregi, mówiąc do wszystkich z naytkliwszą dobrocią; przyjęty był z naywyższymi oklaskami. Wystrzały z armat doniosły o przybyciu i odjeździe Króla, który powrócił do Tuilleries o w pół do czwartéy.

— Podczas gdy Parowie zajmują się ustawą o sukcesyach, ministerstwo rozdało im tom w 4ce o 163 stronnicach, zapelniony liczbami, pod tytułem: „Ministerstwo wojny. Ogólny rachunek działań i ostatecznych likwidacy wydatków na wojnę hiszpańską.“ Naywięcý interessującém jest co następuje.

Wojsko nasze wynosiło w czasie napaadu w średnim stosunku 119,672 ludzi i 48,491 koni, oprócz wojska hiszpańskiego (wiary) 22,534 ludzi i 5,403 koni. Ogół kosztów wynosi 204,746,264 franków, od czego odtrącić trzeba za materiał, który pozostał jako zapas wojenny 20,447,889 fr: i dług Hiszpanii 34,000,000. Dalej: liwerunki Pana Ouvrard przyjęto za 51,021,132 fr: 45 centimów (z ilości 67,135,995 fr: 70 centimów, przez niego podaný). Odebrał on rzeczywiście 53,182,604 fr: 63 centi: a zatem winien 2,155,472 fr. 23 centi: a podług raportu ostatniego posiedzenia pozostał winien 3,882,396 fr. 12 centy; a zatem w ogóle winien 6,037,867 fr: 35 centymów.

— Intendent wojskowy Sicard, z przyczyny processu Ouvrarda, badany był onegdaj przez Kommissyą Parów wciąż przez godzin pięć.

— W nocy z 1 na 2 Kwietnia wybuchnął bardzo ważny rozruch w Chalons, między uczniami króleskiéy szkoły sztuk i rzemiosł. Jenerałowie, Prefekt, Wójt gminy, gwardya narodowa, żandarmerya i wojsko na załodze stojące udały się natychmiast na miejsce zaburzenia. Dopiero dnia drugiego rano przywrócono spokójność. Znaczną liczbę uczniów oddalono.

Wiele jest wieści o przyczynie tego wypadku. Rozstropność zabrania nam przyymować którejkolwiek bądź, bez dalszych wiadomości. Oprócz tego pewną jest rzeczą, iż polityka nie miała żadnego wpływu, na to naganne zaburzenie. Dzięki rozstropności urzędników i dowódców, porządek przywrócono bez ranienia lub pokrzywdzenia którego ucznia; lecz inaczej się rzecz ma ze sprzętami zakładu: ruchomości a nawet gmach sam bardzo uszkodzony został.

Szkody zrządzone w szkole podczas zbuntowania uczniów są następujące. Spustoszone biuro dozorców, zniszczono łóżę jednego z nich, a w izbie sypialnéy rozrzucono sprzęty; połamano dwadzieścia cztery łózek drewnianych i wszystkie okna na drugim piętrze dotykające do izby sypialnéy trzech pierwszych oddziałów, i wyrwano dwadzieścia kamieni ciosanych z muru przegradzającego.

Reszta szkoły pozostała nietkniętą.

— W Izbie deputowanych na posiedzeniu dnia 7 Kwietnia, P. Puymaurin wniósł projekt zniesienia cła wchodowego od piawek. (Śmiech powszechny). Mówił on, że bagna francuzkie wystarczają na tę gałęź handlu. „Trudniący się zbieraniem piawek, rzekł, lękać się muszą, prócz celników francuzkich, zazdrości Hiszpanów, którzy się trudnią tym samym rodzajem handlu. Będzie temu blisko 8 miesięcy, iak ci barbarzyńcy schwyтали Francuza który zbierał piawki; rozebrali go z su-

kień, przywiązali do drzewa, i przystawili mu wszystkie piawki które zbierał (Całe zgromadzenie zgrozę przejęte). Nie-szczęśliwy ten byłby zginął tym sposobem od piawek, gdyby Francuzi, towarzysze jego, nie byli go wybawili. (Nowe poruszenie). Zarzuci kto może, iż wprowadzenie piawek zagranicznych, uciążliwém się stanie dla przemysłu tych, którzy wynalazłszy naystosowniejsze dla piawek pożywienie, wybadawszy ich zwyczaj, a nawet ich zaloty (śmiech ciągły), poświęcają się hodowaniu ich; odpowiedziałbym na to, iż zebrane tym sposobem piawki stają się pastwą swych nieprzyjaciół, iakoto szczurów wodnych, kaczek dzikich, (śmiech mocny). Pewny rolnik w Sologne zyskawszy przez handel piawkami 30,000 fr. w ciągu czterech lat, rozmnożył je w małej sadzawce tak, iż do rok 200,000 sztuk zbyć mógł. Uważał sadzawkę swoię za nowy Paktol (śmiech), gdy kilka stad kaczek dzikich, które mrozy północnyéy Europy spłoszyły, padło w jego sadzawkę, i w ciągu dwudziestu czterech godzin pochłonęło jego piawki i jego nadzieię. (Ciągła wesołość.)

„Nim nowy system nieprzyjazny humorom, w miejsce trwającego systemu krwawego nastąpi (śmiech mocny); chociażby nawet ułożono martyrologium tych co ofiarą piawek padli, nie możemy przecież utrudzać wprowadzania towaru, który, iak sądzą powszechnie, jest potrzebny. Już włoscy Hipokratesowie, trzymając się emetyku, nie trzeba, mówią piawek; gdy tym czasem Galenowie francuzcy dotąd ieszcze wołają, trzeba! (śmiech). Niezgoda wkradła się do przybytku Hygei. Może niedługo wypędzą z niego piawki; wtedy cło stanie się nieużyteczne, a piawki przestaną być złem potrzebném, i przedmiotem dochodów.“

P. St. Crieý mniema, iż znosić cła zupełnie, nie można.

P. Puymaurin żąda, aby je zmniejszono przynajmniej do 5 centimów od 1,000; poprawka ta odrzucona.

— P. Gambert odkrył komętę dnia 9 Marca na obserwatorium marsylskiém. Wyrachował ię okrag podług postrzeżeń obeymujących łuk heliocentryczny 19 stopni i następujące znalazł rezultata.— Przejście przez peryhelium Marzec 18 J. 627 to jest 18 Marca o 3 godzinie, 2 minucie, 97 sekundzie po południu; długość peryhelii 102° 41^z 30^z; długość węzła 247° 31^z 20^z; nachylenie się okręgu 15° 1^z 20^z; odległość peryhelii 0,966 (odległość ziemi od słońca bierze się za jedność); ruch prosty.

P. Gambart równie znający dawne odkrycia iak umięający nowe czynić, postrzegł uderzające podobieństwo między tą komętą a innemi dwoma które okazały się, iedna w 1772, a druga w 1805;— gdyby się ich tożsamość potwierdziła mielibyśmy nową komętę periodyczną, której obieg wynosiłby 6^z lat. (Tak w oryginalu.)

Marsylia niegdyś sławna w rocznikach astronomii, gnomonem Pitheasza, sławniejszą ieszcze się stała przez postrzeżenia P. Pons i jego następcy, ucznia i przyjaciela P. Bouvard.

z Londynu 13 Kwietnia.

— Mniemamy że zamiar Pana Canning, aby położyć koniec nieprzyjacielskim krokom pomiędzy stanami Platy, a rządem brazylskim, daie podwóyną ważność poselstwu Pana Ponsonby. Powód który skłania Wiel-

ką Brytanię do ukończenia téy wojny, jest przeszkodzenie morskim rozboiom, któreby niezawodnie nastąpiły pod banderą tych obudwoch narodów wojnę prowadzących. Rząd dał patenta korsarskie wszystkim okrętom, które się mogą przyłożyć do przerwania handlu z Brazylią, podczas blokady portu Buenos-Ayres przez brazylską marynarkę. Gdyby usiłowania obudwu stron w morskiéy wojnie, ograniczały się na własnych przedmiotach, szkoda nie byłaby znaczna; lecz ponieważ Anglia i Zjednoczone Stany zajmują się w wielkiéy części handlowemi przedsięwzięciami w nowym świecie, przeto wystawią pewnie stosowną liczbę piratów, którzy opanują morza. Okręty które otrzymały listy korsarskie w Buenos-Ayres, mają na swoim pokładzie samych tylko Anglików i Amerykanów z północy.“ (Globe)

— Dziennik z Nowego Yorku donosi za rzecz pewną, że Prezydent umyślił radzić kongresowi, aby mianowano poselstwo szczegółowe do żądania wynagrodzenia od Francyi za konfiskaty Bonapartego.

— Nowiny mehikańskie umieszczone w gazetach amerykańskich dochodzą dnia 29 Stycznia. Mówią, że Senat zaimuje się wyprawą do Kuba, łącznie z Kolumbianami; lecz gazety amerykańskie dodają iż jest nieiaka zawiść między dwiema rzeczymi pospolitemi, z powodu przysposobień do kongresu w Panama.

— Listy z Rio-Janeiro z d. 24 Stycznia zapewniają: iż Cesarz Don Pedro, Cesarzowa, i Xiężniczka Maria de Gloria udali się ztamąd do Bahia; powrócił oznaczony był na 15 Kwietnia. Według tychże listów, stany brazylskie zwołane będą na 3 Maia r. b. — środek ten wszyscy Brazylianie przyjęli z ukontentowaniem.

— Okręt króleski Vigilant o 12 dniach przywiózł gońca króleskiego Tylecote z depeszami z Vera-Cruz, z kąd dnia 5, a z Hawanny 23 Lutego odplynął. Żeglarze nasi zabrali trzy okręty hiszpańskie z niewolnikami, do Kuba przeznaczone. Hiszpański Kommodor Laborde odplynął 19 Lutego z 5 fregatami i wojskiem z Hawanny, które ma na ład wysadzić w północnyéy części Kuby, a potem krążyć w okolicy Kartageny i Campeche. — Na kongresie mehikańskim przyjęto nową taryfę celną, z zmniejszeniem cła wchodowego o połowę. Alvarado było prawie opustoszałe, wszyscy bowiem mieszkańcy wrócili do Vera-Cruz. Twierdzę Ulloa Mehikanie niesłychanie uzbroili. Handel dosyć żywy, lecz angielska kompania górnicza nie ma widoków zaspakajających; wielkie maszyny na ład wypakowano i daléy w głąb kraju przesłano.— Okręt Vigilant miał przywieść traktat z Mehikiem ratyfikowany.

— P. Peel oświadczył w Izbie Niższéy, iż w ciągu 6 lub 7 lat ostatnich, uwięziono przeszło 9,000 osób za wykroczenia przeciw prawom o grze; co wynosi rocznie przeszło 1,200 osób. Kronika ranna dodae uwagę, iż w Anglii za same wykroczenia przeciw prawom gry, więcý osób uwięzionych z mocy wyroków sądowych, aniżeli we Francyi, w tym samym przeciągu czasu, za wszelkie inne wykroczenia.

— Wilhelm Law, Rektor w Dunholme, pełni obowiązki swoje już od roku 1758, a więc 73 lat; szanowny ten starzec ma teraz lat 97 i jest zupełnie zdrów i czerstwy.